

Information till dig som driver badverksamhet

- Sammanställning av vilka ändringar du kan beröras av på grund av den nya vägledningen och de nya allmänna råden från Folkhälsomyndigheten

Folkhälsomyndigheten kom i januari 2021 ut med ett nytt allmänt råd och en ny vägledning som innebär en del förändringar för er som verksamhetsinnehavare. De viktigaste förändringarna jämfört med tidigare tillsynsvägledning är nya och förändrade riktvärden samt tydligare rekommendationer om hygien och om rening och desinfektion av bassängvatten. I tillsynsvägledningen har även rekommendationer om provtagning av legionella lagts till. Vi sammanfattar de viktigaste förändringarna nedan.

De allmänna råden började gälla den 27 januari 2021. Ni bör därför snarast börja provta de parametrar som listas i detta informationsblad om ni inte redan har börjat.

Minskad frekvens för provtagning av turbiditet och borttaget riktvärde efter filter

Tidigare allmänna råd angav att analys av turbiditet skulle ske en gång i veckan. I de nya allmänna råden anges provtagningsintervallet till en gång per månad. I den nya vägledningen framförs att filter bör vara utrustade med separat anordning för provtagning så att filtratets grumlighet kan övervakas. Detta är väsentligt för att kunna felsöka när avvikelser uppstår i badvattenkvaliteten. Riktvärdet efter filter har tagits bort.

Ökad frekvens för provtagning av kemisk syreförbrukning (COD/TOC)

Tidigare allmänna råd angav rekommenderad frekvens för provtagning av COD (alternativt TOC) till fyra gånger om året. I de nya allmänna råden anges provtagningsintervallet till en gång per månad.

Sänkt riktvärde för bundet klor

I och med sänkningen måste verksamheter nu arbeta för att minimera desinfektionsbiprodukter i bassängvattnet. Det tidigare riktvärdet har funnits sedan 1988. Det nya riktvärdet på <math><0,3 \text{ mg Cl}_2/\text{l}</math> bedöms inte vara svårt att uppnå med dagens reningsteknik.

MILJÖSAMVERKAN
SKÅNE

Nytt riktvärde för trihalometaner (THM)

THM bildas när klor reagerar med organiskt material. Vid klorering utgörs merparten av THM av kloroform som är klassat som möjligen cancerframkallande hos människa. Institutet för miljömedicin har gjort en riskbedömning av cancerrisken med kloroform vid bad i bassäng. Riskbedömningen tyder på att om halten av THM ligger under 100 µg/l kan det antas vara en godtagbar säkerhetsnivå, varför riktvärdet har bestämts till detta. Det nya allmänna rådet innebär att alla verksamheter bör provta THM en till flera gånger om året, beroende på resultatet.

Nytt riktvärde för trikloramin i luft

När kväveinnehållande föroreningar i vattnet från till exempel svett och urin reagerar med klor bildas kloraminer i form av monokloramin, dikloramin och trikloramin som tillsammans utgör merparten av det bundna kloreret. Av kloraminerna är det främst trikloramin som förknippas med hälsoproblem i bassängbad. Trikloramin är flyktigt och avdunstar lätt från vatten till luft och står för den typiska "badhuslukten" i inomhusbad.

Forskningsstudier har visat att halter från 0,3 mg/m³ och uppåt har lett till negativa hälsoeffekter. Genom att sätta ett riktvärde på 0,2 mg/m³ blir det en viss säkerhetsmarginal till de halter som ger oönskade effekter. Provtagning kan vara lämpligt om personal och besökare upplever hälsobesvär av luften eller i samband med ombyggnation.

Nya rekommendationer för provtagning av legionella

Enligt WHO är spabad och bubbelpooler den tredje vanligaste smittkällan för legionellainfektion. I den nya vägledningen anges att en lämplig frekvens för provtagning kan vara en gång i månaden. Förutom bubbelpooler och liknande så bör även högtempererade bassänger som håller 30 grader eller mer provtas.

Eftersom det inte är känt vilken halt av legionellabakterier som kan orsaka infektion anges inget riktvärde i de allmänna råden. Om halten hålls under 10 cfu/l i en bubbelpool eller liknande bassäng är det dock osannolikt att människor skulle bli smittade. Det kan därför vara lämpligt att bedöma prover där legionella påvisas i halter över

10 cfu/l som avvikande. Vid halter kring 100 cfu/l eller högre är det lämpligt att en avstängning av bassängen övervägs, men avstängning kan även vara aktuell vid lägre halter, exempelvis om bassängen används av personer som är i en riskgrupp.

Det allmänna rådet är avgränsat för att gälla provtagning i bassänger. I de fall positiva prover påträffas i bassänger bör även duschar och andra tappställen provtas. Observera att regelbunden temperaturkontroll i vattensystemet behövs för att säkerställa att temperaturen inte är gynnsam för tillväxt av legionellabakterier. Ni bör också ha specifika rutiner för hur legionellasmitta kan förebyggas.

Tydligare skrivning om kontinuerlig rening och desinfektion i de allmänna råden

I vägledningen förtydligas skärpta krav på mindre badanläggningar. Särskilt framhålls vikten av automatiserad dosering och övervakning av vattenparametrar i bassänger där pH-värdet förändras snabbt till följd av stor avluftning, till exempel bubbelpooler, äventyrsbad med mycket vattenrörelser och bassänger där klorförbrukningen är stor och varierar mycket. Verksamhetsutövaren ska också visa att reningsanläggningens beräknade maxbelastning inte överskrids.

Tydligare skrivning om städning i de allmänna råden

Ytor där besökarna rör sig frekvent behöver rengöras dagligen. I vägledningen förtydligas att städfrekvens, metod och städkemikalier ska vara anpassat för att uppnå tillräcklig renhet (ingen uppbyggnad av biofilmer eller negativ påverkan på badvattnet). Det lyfts även fram att desinficering av ytor kan komplettera rengöringen. Badanläggningen bör underhållas så att skicket på inredning och utrustning inte försvårar rengöring.

Tydligare skrivning om hygien i de allmänna råden

Det behöver finnas förutsättningar för att de badande ska kunna hålla en god hygien. Det innebär exempelvis att det bör finnas tillräckligt med duschar i förhållande till hur många badande anläggningen kan ta emot. Det bör även finnas tvål och schampo i nära anslutning till duscharna. Om det inte är möjligt bör det erbjudas på annat vis, till exempel vid entrén.

Information bör ges till de badande om att de behöver duscha och tvätta sig med tvål och schampo utan badkläder före bad, samt att inte bada vid magsjuka eller diarré. Information bör även ges om att små barn behöver bada med badblöja eller motsvarande.

Exempel på information som bör ges till besökarna

Sammanställning av riktvärden och eventuella skillnader

Parameter	Riktvärde	Skillnad från tidigare riktvärde
Odlingsbara bakterier	Färre än 100 cfu/ml	Tidigare kallades de för heterotrofa bakterier
Pseudomonas aeruginosa	Färre än 1 cfu/100 ml	Ingen skillnad mot tidigare råd
Turbiditet	Mindre än 0,4 FNU	Riktvärdet för prov efter filter är borttaget, ändrat till provtagning 1 g/månad
Kemisk syreförbrukning (COD)	Mindre än 4 mg O ₂ /l	Ändrat rekommenderat provtagningsintervall till 1 g/månad
Trihalometan (THM)	Mindre än 100 µg/l	Fanns inte med i tidigare råd
pH	7,2–7,6	Ingen skillnad mot tidigare råd
Bundet klor	Inte över 0,3 mg Cl ₂ /l	Sänkt med 0,1 mg
Totalt klor	Inte över 2 mg Cl ₂ /l	Ingen skillnad mot tidigare råd
Triklorammin	Inte över 0,2 mg/m ³ inomhusluft	Fanns inte med i tidigare råd. Kan provtas vid exempelvis klagomål, nyöppnande bad eller renovering
Legionella	Inget riktvärde	Provatas 1g/månad i bubbelpool eller högt tempererade bassänger

Ring eller skriv om ni har synpunkter

Är du osäker på om din anläggning omfattas av vissa parametrar eller om du har några andra frågor, hör gärna av dig till Miljöenheten.

Vill du läsa mer?

Hela vägledningen och de nya allmänna råden går att hitta här:

- <https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/cbf92d0a08d14923976587208a58fff6/hf1s-fs-202111.pdf>
- <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/v/vagledning-om-bassangbad/>